

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Сектор за надзор и предострожност у животној средини

ЗАШТИТА ОД ВЕЛИКОГ УДЕСА

**Упутство за употребу Алата за сабирање количина
опасних супстанци, применом додатних критеријума за
одређивање врсте документа које израђује оператер
севесо комплекса**

Децембар 2025.

УВОД И ПОЉЕ ПРИМЕНЕ

Сврха овог Упутства је да помогне оператерима који управљају опасним супстанцама како да у циљу заштите од великог удеса, а у складу са напоменом 3. и 4. Прилога Правилника о Листи опасних супстанци, врстама и количинама опасних супстанци и критеријумима за разврставање комплекса у комплексе нижег реда и комплексе вишег реда („Службени гласник РС“, број 28 од 28. марта 2025.- у даљем тексту: Правилник) одреде да ли и којој групи комплекса припадају, односно како да у случају када ни једна од опасних супстанци у комплексу није присутна у количинама једнаким или већим од наведених у Листи овог Правилника, одреде врсте докумената које имају обавезу да израде на основу члана 11. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Службени гласник РС“, број 94 од 28. новембра 2024.год.).

Такође ово упутство се користи да се провери да ли комплекс који се већ идентификовао као севесо комплекс нижег реда сабирањем количина опасних супстанци које има на својој локацији може прећи у комплекс вишег реда, и обратно.

Поред напред наведеног, Алат за сабирање количина опасних супстанци служи и за попис свих „севесо“ опасних супстанци на локацији комплекса које су присутне или могу бити присутне у комплексу (складишни простор, производна постројења, цевоводи и др.)

Упутство је намењено:

- Надлежним органима
- Оператерима севесо комплекса
- Заинтересованој јавности

У Алат за сабирање количина опасних супстанци су унешени сви елементи сабирања опасних супстанци из напомене Прилога 4. Правилника, потребно је само правилно и редом уписивати податке у EXCEL табелу, у колонама од „А“ до „Ј“, и то на следећи начин:

- **Колона „А“ (Р.бр.):** уписују се редни бројеви 1,2,3.....,
- **Колона „В“ (CAS br.):** уписује се CAS број опасне супстанце (ако је могуће),
- **Колона „С“ (UN/EC br.):** уписује се UN/EC број опасне супстанце (у даљем тексту ОС)
- **Колона „Д“ (Агрегатно стање):** када се кликне у празну ћелију, из падајућег менија (стрелица у доњем десном углу ћелије), бира се понуђено агрегатно стање ОС,
- **Колона „Е“ (Начин складиштења):** када се кликне у празну ћелију, из падајућег менија (стрелица у доњем десном углу ћелије), бира се начин складиштења ОС. Уколико је једна иста ОС присутна на комплексу и ускладиштена у различитим врстама амбалаже, одабрати начин складиштења највећег дела ОС.
- **Колона „Ф“ (Листа ОС):** када се кликне у празну ћелију, из падајућег менија (стрелица у доњем десном углу ћелије), бира се да ли се ОС налази на **Листи опасних супстанци - Део 2.-Именоване опасне супстанце** или на **Листи опасних супстанци Део 1.-Категорије опасних супстанци**.
- **Колона „Г“ (Назив ОС):** ако је у претходној колони „Ф“ у падајућем менију одабрана **Листи опасних супстанци-Део 2.-Именоване опасне супстанце**, када се кликне у празну ћелију „Г“ колоне из падајућег менија (стрелица у доњем десном углу ћелије) бира се име ОС из Правилника. Ако је у претходној колони „Ф“ из падајућег менија одабрана **Листи опасних супстанци Део 1.-Категорије опасних супстанци** тада се у колони „Г“ не појављује падајући мени већ се текстуално уписује (ручно укуцава) назив ОС.
- **Колона „Н“ (Класа опасности ОС):** када се кликне у празну ћелију, из падајућег менија (стрелица у доњем десном углу ћелије), се бира једна од четири класа

опасности (**Опасност по здравље; Физичке опасности; Опасност по жив.средину; Додатне опасности**)

Сабирање опасних супстанци се врши у складу са напоменом 4. Прилога Правилника (**Опасност по здравље; Физичке опасности; Опасност по животну средину**)

Уколико једна опасна супстанца има више класа/категорија опасности иста се уписује више пута (колико има класа/категорија опасности, нпр. ако има две класе/категорије онда два пута итд), у редовима једна испод друге, при чему се у сваком новом реду уноси различита класа/категорија опасности.

- **Колона „I“ (Категорија опасности):** У зависности од одабране класе опасности из претходне колоне „H“, када се кликне у празну ћелију, из падајућег менија са десне стране, бирају се категорије опасности за ОС,
- **Колона „J“ (Максимални складишни капацитети ОС на локацији у тонама-t):** Уписују се максималне количине ОС у тонама, које су присутне или могу бити присутне у комплексу (складишни простор, производна постројења, цевоводи и др.)

Колоне десно од „J“ се не попуњавају, у њима се аутоматски уносе подаци везани за граничне вредности Дела 2. и Дела 1. Правилника или су унете формуле из Правилника које аутоматски прерачунавају и дају потребне податке.

Алат у зависности од класе/категорије опасности које су унете у колоне „H“ и „I“ аутоматски пребацује податке у колоне „OPQR“ (Опасност по здравље) „STUV“ (Физичке опасности) и „WXYZ“ (Опасност по животну средину) и врши прорачун у складу са напоменом 4. Прилога Правилника.

У односу на одабране класе опасности мењају се и граничне количине из Правилника (колоне „OP“; „ST“ и „WX“).

У случају када се врши провера да ли оператер који се већ идентификовао као севесо комплекс нижег реда сабирањем количина опасних супстанци (именованих и осталих) које има на локацији, може прећи у комплекс вишег реда, ако се у колони „J“ упише количина опасне супстанце која је једнака или већа од граничних количина ОС из Правилника, у ћелијама (обојене црвено) „MN1“; „QR1“; „UV1“ или „YZ1“ излази текст који упозорава на обавезу комплекса.

Резултати сабирања количина ОС у складу са напоменом 4. Прилога Правилника се налазе у ћелијама „QR/UV/YZ105“

Коначни резултати тј. коначна обавеза комплекса се налази исписана у ћелији „Q107“ у којој у зависности од резултата сабирања количина излази текст:

- „СЕВЕСО комплекс ВИШЕГ реда, израђује ИБ и ИПЗoВУ“ (Извештај о безбедности и интерни План заштите од великог удеса)
- „СЕВЕСО комплекс НИЖЕГ реда, израђује ППВУ и СУБ“ (Политику превенције великог удеса и Систем управљања безбедношћу)
- „Није СЕВЕСО комплекс“

Ако је потребно, брисање података вршити само у колонама од „A“ до „J“.

У колонама од „K“ до „Z“ су уписане формуле које обезбеђују исправно функционисање овог Алата.